

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/127/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112219901
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6112219901.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Jany Haluškovovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobcov v rade 1/ J.. Q. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. B. XX, A. A., 2/ J.. W. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. B. XX, A. A., 3/ J.. V. Tlučáka, nar. XX.XX.XXXX, bytom B. B. XX, A. A., 4/ V.. V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. B. XX, A. A., 5/ J.. T. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. 8, A. A., 5a/ P. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. 8, A. A., 6/ V. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. B. XX, A. A., 7/ J.. P. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. B. XX, A. A., 7a/ Q.. F. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. B. XX, A. A., 8/ JUDr. M. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, V. - W., 9/ J. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, A. A., 9a/ K. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, A. A., 10/ K. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, 11/ D. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, A. A., toho času bytom E. XX, XXXX ZN s - S., S., 12/ V.. Q. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Na M. XXXX/ X, T., 12a/ M. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Na M. XXXX/X, T., 13/ V.. S. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Na X. XX, A. A., 14/ J.. W. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. W. 1, A. A., 14a/ K. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. W. 1, A. A., 15/ W. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX, A., 16/ J.. P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. B. XX, A. A., 17/ W. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. 7, A. A., 17a/ F. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. 7, A. A., 18/ V.. W. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. 5, A., 18a/ V. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. T. XX, D., 19/ C. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. S. XX, 20/ V. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom N.. Ľ. M. XX, A. A., všetci žalobcovia zastúpení Mgr. Róbertom Antalom, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Banskej Bystrici, Kláry Jarunkovej 2, 974 04, proti žalovaným v rade 1/ J. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. 1, A. A., zastúpenom advokátkou Mgr. Martinou Slosiarikovou, so sídlom Advokátskej kancelárie v Banskej Bystrici, Jelšová 2A, IČO: 42 195 268, 2/ V. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX/A, A. A., zastúpenom advokátkou JUDr. Ingrid Linkešovou, so sídlom Advokátskej kancelárie v Banskej Bystrici, Komenského 18/A, IČO: 42 192 811, o zriadenie vecného bremena, o odvolaní žalovaných 1/,2/ proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 13C/200/2012 - 501 zo dňa 29.10.2015, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

II. Žalobcom 1/ až 20/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 1/,2/ v plnom rozsahu n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom zriadil bezodplatné a časovo neobmedzené vecné bremeno v prospech podielových spoluvlastníkov vodohospodárskych diel „SO 001 - ČOV, SO 002 - vodovod, SO 003 - splašková kanalizácia, SO 004 - tlaková kanalizácia a SO 006 - kanalizačné domové prípojky“ pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.“, ktorých výstavba bola povolená Rozhodnutím Okresného úradu v A. A., odbor životného prostredia zo dňa 19.03.2001, č.2001/00655/8 DJ, ako aj v prospech všetkých ich právnych nástupcov, v zmysle ktorého sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľností, vedených Okresným úradom A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. XXXX/

XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 135m² a parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - Y. pôda o výmere 16225m², ako aj všetci ich právni nástupcovia, povinní strieť obnovenie prevádzky a prevádzkovanie vodohospodárskeho diela „SO 001 - ČOV“ pre stavbu „Vilová štvrť - B. stráné“, postavenej na pozemku, vedenom na Okresnom úrade A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. KN XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 135m², a to tak, že sú povinní umožniť a strieť prevádzkovanie vodohospodárskeho diela „SO 001 - ČOV pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.“ jej spoluvlastníkmi ako prevádzkovateľom, alebo nimi písomne poverenou fyzickou alebo právnickou osobou ako prevádzkovateľom, v tomto rozsahu:

a) za účelom prevádzkovania ČOV, vrátane jej údržby, opráv a ďalších súvisiacich činností má prevádzkovateľ právo vstupovať pešo na pozemky, vedené Okresným úradom A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 135m² a parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - orná pôda o výmere 16225m², 3x týždenne na 2 hodiny, a to výlučne trasou, vytyčenou Geometrickým plánom zo dňa 02.08.2012, č. 30228701-136/2012, ktorý vypracovala obchodná spoločnosť Geopris spol. s.r.o., Rudlovská cesta 61, Banská Bystrica, IČO: 30 228 701, a ktorý bol úradne overený Správou katastra A. A. dňa 13.08.2012 pod č.720/2012, a ktorý je súčasťou tohto rozhodnutia,

b) za účelom prevádzkovania ČOV, vrátane jej údržby, opráv a ďalších súvisiacich činností má prevádzkovateľ právo vstupovať motorovým vozidlom na pozemky, vedené Okresným úradom A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 135m² a parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - orná pôda o výmere 16225 m², 2x mesačne na 2 hodiny, a to výlučne trasou, vytyčenou Geometrickým plánom zo dňa 02.08.2012, č. 30228701-136/2012, ktorý vypracovala obchodná spoločnosť Geopris spol. s.r.o., Rudlovská cesta 61, Banská Bystrica, IČO: 30 228 701, a ktorý bol úradne overený Správou katastra A. A. dňa 13.08.2012 pod č.720/2012, a ktorý je súčasťou tohto rozhodnutia,

c) za účelom zabezpečenia vykonania nepredvídaných opráv či údržby, resp. odstránenia havarijného stavu v súvislosti s prevádzkovaním ČOV a ďalších súvisiacich činností má prevádzkovateľ právo vstupovať pešo aj motorovými vozidlami na pozemky, vedené Okresným úradom A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 135 m² a parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - orná pôda o výmere 16225 m², v rozsahu nevyhnutnom na odstránenie havarijného stavu pri prevádzkovaní ČOV, resp. vykonanie jej nepredvídanej opravy či údržby (prvý výrok), zriadil bezodplatné a časovo neobmedzené vecné bremeno v prospech podielových spoluvlastníkov vodohospodárskych diel „SO 001 - ČOV, SO 002 - vodovod, SO 003 - splašková kanalizácia, SO 004 - tlaková kanalizácia a SO 006 - kanalizačné domové prípojky“ pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.“, ktorých výstavba bola povolená Rozhodnutím Okresného úradu v A. A., odbor životného prostredia, zo dňa 19.03.2001, č. 2001/00655/8 DJ, ako aj v prospech všetkých ich právnych nástupcov, v zmysle ktorého sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľností, vedených Okresným úradom A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. XXXX/X - trvalé trávne porasty o výmere 4975m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 306m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 135m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - orná pôda o výmere 16225m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 259m² a parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 662m², ako aj všetci ich právni nástupcovia, povinní strieť obnovenie elektrického pripojenia vodohospodárskeho diela „SO 001 - ČOV“ pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.“, postaveného na pozemku, vedenom na Okresnom úrade A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. KN XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 135m², na verejnú rozvodnú sieť elektrickej energie a udržiavanie tohto pripojenia v riadnom prevádzkyschopnom stave v súlade s príslušnými právnymi predpismi, a to tak, že sú povinní spoluvlastníkom vodohospodárskeho diela „SO 001 - ČOV“ pre stavbu „Vilová štvrť - B. stráné“, postaveného na pozemku, vedenom Okresným úradom A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. KN XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 135m², ako prevádzkovateľom, alebo nimi písomne poverenej fyzickej alebo právnickej odborne spôsobilej osobe, umožniť vstup na nehnuteľnosti, vedené Okresným úradom A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. XXXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 4975m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 306m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 135m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - orná pôda o výmere 16225m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 259m² a parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 662m², a to pešo, motorovým vozidlom alebo iným vhodným mechanizmom, len v nevyhnutnom rozsahu a výlučne za účelom obnovenia elektrického pripojenia vodohospodárskeho diela „SO 001 - ČOV“ pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.“, postaveného na pozemku, vedenom na Okresnom úrade A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako

parc. reg. „C“ č. KN XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 135m², na verejnú rozvodnú sieť elektrickej energie prostredníctvom elektrickej prípojky, vedenej uvedenými nehnuteľnosťami zemou tak, ako to vyplýva z grafického technického nákresu, ktorý je súčasťou tohto rozhodnutia, ako aj za účelom udržiavania tohto pripojenia v riadnom prevádzkyschopnom stave v súlade s príslušnými právnymi predpismi, resp. vykonania jeho nevyhnutných opráv, údržby či odstránenia havarijného stavu (druhý výrok), zriadil bezodplatné a časovo neobmedzené vecné bremeno v prospech podielových spoluvlastníkov vodohospodárskych diel „SO 001 - ČOV, SO 002 - vodovod, SO 003 - splašková kanalizácia, SO 004 - tlaková kanalizácia a SO 006 - kanalizačné domové prípojky“ pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.“, ktorých výstavba bola povolená T. Okresného úradu v A. A., odbor životného prostredia, zo dňa 19.03.2001, č. 2001/00655/8 DJ, ako aj v prospech všetkých ich právnych nástupcov, v zmysle ktorého je výlučný vlastník nehnuteľností, vedených Okresným úradom A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. XXXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 503m², parc. reg. „C“ č. XXXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 1009m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - trvalé trávnaté porasty o výmere 792m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 172m² a parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - trvalé trávnaté porasty o výmere 795m², ako aj všetci jeho právni nástupcovia, povinní strpieť obnovenie elektrického pripojenia vodohospodárskeho diela „SO 001 - ČOV pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.“, postaveného na pozemku, vedenom na Okresnom úrade A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. KN XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 135 m², na verejnú rozvodnú sieť elektrickej energie a udržiavanie tohto pripojenia v riadnom prevádzkyschopnom stave v súlade s príslušnými právnymi predpismi, a to tak, že je povinný spoluvlastníkom vodohospodárskeho diela „SO 001 - ČOV“ pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.“, postaveného na pozemku, vedenom Okresným úradom A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. KN XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 135 m², ako prevádzkovateľom, alebo nimi písomne poverenej fyzickej alebo právnickej odborne spôsobiléj osobe, umožniť vstup na nehnuteľnosti, vedené Okresným úradom A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. XXXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 503m², parc. reg. „C“ č. XXXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 1009m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - trvalé trávnaté porasty o výmere 792m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 172m² a parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - trvalé trávnaté porasty o výmere 795m², a to pešo, motorovým vozidlom alebo iným vhodným mechanizmom, len v nevyhnutnom rozsahu a výlučne za účelom obnovenia elektrického pripojenia vodohospodárskeho diela „SO 001 - ČOV“ pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.“, postaveného na pozemku, vedenom na Okresnom úrade A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre k.ú. A. A., ako parc. reg. „C“ č. KN XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 135m², na verejnú rozvodnú sieť elektrickej energie prostredníctvom elektrickej prípojky, vedenej uvedenými nehnuteľnosťami zemou tak, ako to vyplýva z grafického technického nákresu, ktorý je súčasťou tohto rozhodnutia, ako aj za účelom udržiavania tohto pripojenia v riadnom prevádzkyschopnom stave v súlade s príslušnými právnymi predpismi, resp. vykonania jeho nevyhnutných opráv, údržby či odstránenia havarijného stavu (tretí výrok); o trovách konania okresný súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia (štvrtý výrok).

Z jeho odôvodnenia vyplýva, že vychádzal z ustanovení §151n ods. 1, 2, §151o zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte aj „OZ). Konštatoval, že žalobcovia 1/ až 20/ sú aktívne legitimovaní v spore ako podieloví spoluvlastníci resp. bezpodieloví spoluvlastníci v režime bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej v texte aj „BSM“) vodohospodárskych diel SO 001 - ČOV, SO 002 - vodovod, SO 003 - splašková kanalizácia, SO 004 - tlaková kanalizácia a SO 006 - kanalizačné domové prípojky pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.“, ktorých výstavba bola povolená rozhodnutím Okresného úradu v A. A., odbor životného prostredia dňa 19.03.2001, č. 2001/00655/8 DJ. Spoluvlastníkmi sa stali na základe rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 17C/9/2006-619 zo dňa 20.12.2012, právoplatného 03.03.2012. V priebehu konania niektorí žalobcovia postúpili svoje vlastnícke práva k uvedenej stavbe a súd pripustil, aby do konania vstúpili ako žalobcovia ďalší účastníci (uzneseniami č.k. 13C/200/2012-114 zo dňa 19.06.2013, právoplatným 17.07.2013 a č.k. 13C/200/2012-162 zo dňa 26.07.2013, právoplatným 16.09.2013). Aktívnu legitimáciu mal preukázanú jednak z rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 17C/9/2006-619 zo dňa 20.12.2012, právoplatného dňa 03.03.2012 a jednak právnymi úkonmi, ktorými pôvodní spoluvlastníci na tejto nehnuteľnosti postúpili svoje vlastnícke práva na nových žalobcov.

Žalovaní 1/, 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, vedených Okresným úradom A. A., odbor katastrálny, na LV č. XXXX pre kat. úz. A. A. ako parc. reg. „C“ XXXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 4975 m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 306m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 135m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - orná pôda o

výmere 16225m², par. reg. „C“ č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 259m² a parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 662m², každý v jednej polovici.

Žalovaný 2/ je výlučným vlastníkom nehnuteľností, vedených Okresným úradom A. A., odbor katastrálny na LV č. XXXX pre kat. úz. A. A., ako parc. reg. „C“ č. XXXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 503m², parc. reg. „C“ č. XXXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 1009m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - trvalé trávnaté porasty o výmere 792m², parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 172m² a parc. reg. „C“ č. XXXX/XX - trvalé trávnaté porasty o výmere 795m², čo vyplýva z LV č. XXXX a LV č. XXXX. Vodohospodárske dielo - čistička odpadových vôd (ČOV) - je postavená na parcele registra C-KN č. XXXX/XX, a slúži na biologické čistenie a separáciu aktivačného kalu pre rodinné domy, nachádzajúce sa vo „Vilovej štvrti - B. B.“. Toto vodohospodárske dielo prevádzkoval až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci sp.zn. 17C/9/2006 (o určení spoluvlastníctva k vodohospodárskej stavbe) pôvodný prevádzkovateľ, V. V., s miestom podnikania Slnčné stráně č.10, IČO: 32 008 929; po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku odstúpil prevádzku čističky odpadových vôd, zrušil odberné miesto a následne zrejme aj prerušil elektrický kábel s rozvodmi, v dôsledku čoho od tejto doby čistička odpadových vôd nie je prevádzkyschopná.

V zmysle §151o OZ sa žalobcovia ako vlastníci stavby domáhajú zriadenia vecného bremena, spočívajúceho v práve cesty cez príľahlý pozemok, z dôvodu riadneho fungovania a prevádzky vodohospodárskeho diela čističky odpadových vôd, čo je v záujme žalobcov, žalovaných a aj vo verejnom záujme, pretože bez rozhodnutia o zriadení vecného bremena nie je zabezpečený prístup k tejto vodohospodárskej stavbe. Žalobcovia tvrdia, že žalovaní bránia prístupu na pozemky v ich vlastníctve osobám, ktoré mali v úmysle zabezpečiť prevádzku a zapojenie elektrickej energie za účelom obnovenia prevádzky čističky odpadových vôd. Žalovaní 1/, 2/ odmietajú mimosúdne vysporiadanie sporu. V prípade ďalšej nemožnosti prevádzkovania čističky odpadových vôd môže dochádzať k ohrozeniu nielen riadnej funkcie kanalizácie pre celú vilovú štvrť, ale aj pre životné prostredie. Žalobcovia sa práva, vyplývajúceho z vecného bremena, domáhajú len v nevyhnutnej miere, ktorá bude spočívať v umožnení spoluvlastníkom, resp. osobám odborne zdatným sprevádzkovať a udržiavať v riadnej prevádzke toto vodohospodárske dielo.

Pôvodne sa žalobcovia domáhali len zriadenia vecného bremena, spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu po pozemkoch žalovaných 1/, 2/ k čističke odpadových vôd za účelom riadneho prevádzkovania, údržby či opráv alebo prípadného odstránenia havarijného stavu. Keďže je potrebné aj napojenie stavby na dodávku elektrickej energie prostredníctvom vybudovanej elektrickej prípojky, ktorá je súčasťou čističky odpadových vôd a je v spoluvlastníctve žalobcov, a elektrická prípojka je vedená aj cez pozemky žalovaných, resp. jedného z nich, žalobcovia navrhli rozšíriť žalobu tak, aby bola zabezpečená legitímna možnosť obnoviť riadne pripojenie čističky odpadových vôd na verejnú rozvodnú sieť elektrickej energie, možnosť vykonať a zabezpečiť odstránenie prípadných porúch či poškodenia predmetnej elektrickej prípojky a možnosť udržiavať pripojenie čističky odpadových vôd na elektrickú rozvodnú sieť v riadnom funkčnom stave v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Zmenu žaloby okresný súd pripustil uznesením č.k. 13C/200/2012-354 zo dňa 29.10.2014, právoplatným dňa 05.11.2014. Z geometrického plánu č. 30228701-136/2012 zo dňa 02.08.2012, autorizačne overeného dňa 02.08.2012 a úradne overeného Správou katastra A. A. dňa 13.08.2012, je zrejme trasa vecného bremena, ktoré sa má zriadiť, spolu s technickým náčrtom, znázorňujúcim reálny stav vybudovaného vedenia elektrickej prípojky, vypracovaný obchodnou spoločnosťou SSE - D.a.s..

Spoluvlastníkmi vodných stavieb sú žalobcovia minimálne od roku 2004; od roku 2006 sa domáhali určenia svojho spoluvlastníckeho práva k nim; na ich výstavbu prispeli finančnými prostriedkami výlučne žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia; hoci právny predchodca žalovaných 1/, 2/ - ich otec - na túto stavbu finančnými prostriedkami neprispel, žalobcovia v súdnom konaní súhlasili s určením jeho spoluvlastníckeho podielu k vodným stavbám vo veľkosti 1/20, pretože výstavbu vodných stavieb zabezpečil práve on a žalovaní 1/,2/ poskytli svoje pozemky na výstavbu čističky odpadových vôd (pojednávanie zo dňa 08.09.2011 vo veci sp.zn. 17C/9/2006). Až do marca 2012 bola čistička odpadových vôd prevádzkovaná. V súčasnosti žalobcovia nemajú stále zabezpečený prístup k vodným stavbám napriek tomu, že právny predchodca žalovaných 1/, 2/ im odovzdal kľúč pre prístup k týmto vodným stavbám, avšak pokiaľ žalobcovia mali záujem o ich sprevádzkovanie, toto im nebolo umožnené (záznamy zo dňa 15.08.2012 a 11.10.2013 z pokusu zapojiť čističku odpadových vôd). Skutočnosť, že práve pozemkami žalovaných 1/, 2/ vedie elektrická prípojka, nespochybňujú ani žalovaní 1/, 2/, pretože ich právny predchodca sa domáhal v niekoľkých súdnych konaniach, vedených na Okresnom súde Banská Bystrica, od niektorých žalobcov náhrady nákladov, spojených s prevádzkovaním tejto čističky odpadových vôd, ktorej súčasťou boli aj faktúry za dodávku elektrickej energie. Zapojenie čističky

odpadových vôd na elektrickú sieť dosvedčuje aj správa o vykonaní prvej odbornej skúšky elektrických zariadení.

Z dohody zo dňa 20.07.2000 vyplýva, že žalovaní 1/, 2/ vyjadrili súhlas, aby investor, ich právny predchodca V. V. - REMA, mohol vstúpiť na ich pozemky, zapísané na LV č. XXXX v kat.úz. A. A., viesť cez tento pozemok trasy vodovodného potrubia o priemere 100 mm, kanalizácie o priemere 300 mm, káblové rozvody elektrickej energie a na parcely PK 2047/1, t.j. parc.reg. CKN XXXX/X, umiestniť čističku odpadových vôd podľa projektovej dokumentácie „Vilová štvrť - B. B.“ - inžinierske siete, a zároveň vybudovať cesty pre objekty XX, XX, XX, XX na parcele č. XXXX/XX, zapísanej na LV č. XXXX.

Okresný súd vykonal ohliadku na mieste samom a konštatoval, že žalobcami navrhovaná trasa vecného bremena, ako je zakreslená v geometrickom pláne, tvorí prejazd k čističke, ktorá síce prechádza stredom pozemku, avšak kopíruje už v minulosti existujúcu „poľnú“ cestu, ktorá tam je v prírode viditeľná.

Žalovaní 1/, 2/ namietali nedostatok aktívnej legitímácie vzhľadom na nesplnenú procesnú podmienku nerozlučného spoločenstva. Zriadenie vecného bremena je takým zásahom, ktorý by v danom prípade bol neprimeraným a navyše je prístup možný napr. z iných nehnuteľností; okrem toho by vecné bremeno malo byť zriadené za odplatu. Čistička odpadových vôd je v súčasnej dobe nefunkčná, nie je prevádzkovaná a prebieha konanie o jej odstránenie, čo vyplýva zo zápisnice a výsledku z kontroly Slovenskej inšpekcie životného prostredia zo dňa 25.06.2014.

Okresný súd, majúci za to, že sú splnené podmienky ustanovenia §151o ods. 3 OZ, žalobe vyhovel, pretože považoval za preukázané, že vybudovaná elektrická prípojka čističky odpadových vôd je vedená od objektu čističky odpadových vôd až k pripojovaciemu bodu na verejnú rozvodnú sieť elektrickej energie cez pozemky, ktoré sú označené ako parcely registra „C“ č. KN XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX a XXXX/XX; tieto nehnuteľnosti vlastnícky patria do podielového spoluvlastníctva žalovaných 1/, 2/ prípadne do výlučného vlastníctva žalovaného 2/. Elektrická prípojka k čističke odpadových vôd je zaznamenaná na technickom náčrtku, ktorý znázorňuje reálny stav vybudovaného vedenia elektrickej prípojky tak, ako bol vypracovaný obchodnou spoločnosťou SSE - D.a.s.. Spoluvlastníci stavby nie sú zároveň vlastníkami príslušného pozemku. Príslušným pozemkom nie je len pozemok bezprostredne príslušný, t.j. priamo susediaci, ale aj pozemok, cez ktorý vedie alebo môže viesť prístupová cesta k pozemku, na ktorom sa stavba nachádza. Okresný súd prijal takýto výklad aj preto, že v prejednávanej veci vstupná brána do areálu, ohraničujúca pozemky žalovaných 1/, 2/, na ktorých je postavená stavba čističky, je už mimo pozemkov žalovaných 1/, 2/; brána sa nachádza na parcele č. T.ku ktorému však list vlastníctva nie je založený.

Súd prvej inštancie uzavrel, že prístup spoluvlastníkov k stavbe nie je možné zabezpečiť bez zriadenia vecného bremena. Medzi účastníkmi konania nedošlo k dohode o zriadení vecného bremena. Je bez právneho významu, že v súčasnej dobe je čistička odpadových vôd nefunkčná a nie je prevádzkovaná, resp. bol podaný podnet na jej odstránenie; z vykonaného dokazovania vyplynulo, že práve okolnosti, ktoré sú medzi účastníkmi konania sporné, neumožňujú, aby táto vodná stavba bola využívaná a prevádzkovaná na svoj účel.

Rozsah vecného bremena podľa nákresu na geometrickom pláne č. 30228701-136/2012 nemôže byť neprimeraným zásahom do vlastníckych či spoluvlastníckych vzťahov žalovaných 1/, 2/, pretože tento kopíruje už v minulosti existujúcu prístupovú cestu k týmto vodným stavbám.

Z rovnakých dôvodov súd zriadil aj vecné bremeno v prospech žalobcov ako podielových spoluvlastníkov za účelom obnovenia elektrického pripojenia vodohospodárskeho diela čističky odpadových vôd pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.“ tak, ako to vyplýva z grafického technického nákresu, ktorý je spolu s geometrickým plánom súčasťou rozsudku.

Súd prvej inštancie pri zriadení vecného bremena vychádzal z toho, že zriadenie vecného bremena predstavuje vždy vážny zásah do práv vlastníkov pozemkov, preto je vždy potrebné merať výhodu, ktorú takéto vecné bremeno poskytuje a ujmu, ktorá vzniká vlastníkovi zaťaženej vecným bremenom nehnuteľnosti; pri rozhodovaní o vecnom bremene je potrebné, aby vlastník pozemku bol obmedzovaný čo najmenej a aby vlastník stavby mohol túto riadne užívať. Takéto kritérium v danej veci je naplnené, pretože riadne užívanie vodohospodárskej stavby čističky odpadových vôd je možné len potom, čo bude zriadené vecné bremeno, čistička bude sprevádzkovaná a jej spoluvlastníkom bude umožnené ju pripojiť aj k elektrickej energii.

Okresný súd v danom prípade rozhodol o vecnom bremene bezodplatne, pretože žalovaní 1/, 2/, resp. ich právny predchodca v čase, kedy udelili súhlas pre stavbu čističky odpadových vôd na svojej nehnuteľnosti, si museli byť vedomí toho, že pokiaľ takýto súhlas je daný, budú musieť aj v budúcnosti umožniť prístup k tejto stavbe za účelom nielen jej prevádzkovania, ale aj prípadných opráv či rekonštrukcií.

Ohľadne procesného spoločenstva na strane žalobcov okresný súd konštatoval, že žalobcovia sú podieloví spoluvlastníci na vodných stavbách, tieto práva vykonávajú ako práva spoluvlastníkov v zmysle §136 Občianskeho zákonníka, a to aj za použitia ustanovenia §139 OZ; väčšina spoluvlastníkov súhlasila s podaním žaloby, preto bola súladná s procesným právom. Z tohto dôvodu námietku žalovaných 1/, 2/ o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcov vzhľadom na to, že V. V. (otec) daroval svoj spoluvlastnícky podiel k vodným stavbám žalovanému 2/ (synovi), ktorý ho následne v časti svojho spoluvlastníckeho podielu daroval matke Q. V., vyhodnotil ako námietku bez právneho významu. Žalobcovia sú spoluvlastníci, ktorých je väčšina v ich spoluvlastníckych podieloch, a pokiaľ by len jeden zo spoluvlastníkov neprejavil súhlas, zmaril by sa účel celej žaloby a ďalšieho súdneho konania; takýto účastník by nemohol vystupovať ani na strane žalovaného, ako je to možné napr. v konaní o určenie vlastníckeho práva.

O trovách konania okresný súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný 1/ aj žalovaný 2/.

Žalovaný 1/ nesúhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie v celom rozsahu, pretože súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle §205 ods. 2 písm. d) a f) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, platného do 30.06.2016 (ďalej v texte aj „O.s.p.“). Odvolanie podal proti rozsudku okresného súdu, ktorým vyhovel žalobe a zriadil vecné bremeno prechodu a prejazdu v prospech spoluvlastníkov vodohospodárskych diel SO 001-ČOV, SO 002-vodovod, SO 003-splašková kanalizácia, SO 004-tlaková kanalizácia, SO 006-kanalizačné domové prípojky, a to bezodplatne a na neurčitý čas.

Súd sa pri rozhodovaní vo veci návrhu na zriadenie vecného bremena musí vždy snažiť o to, aby rozhodnutie bolo spravodlivé a zasahovalo do práv vlastníka pozemku len v nevyhnutnej miere, čo v tomto súdnom konaní dodržané nebolo.

V prvom rade poukázal na nedostatok vecnej aktívnej legitímácie žalobcov, ktorú žalovaný 1/ niekoľkokrát prezentoval konajúcemu súdu prvej inštancie. Procesné dôsledky žaloby sa týkajú všetkých spoluvlastníkov predmetného vodohospodárskeho diela SO 001-ČOV pre stavbu „Vilová štvrť - B. B.," keďže ho využívajú všetci spoluvlastníci v rovnakej miere. Žalobcovia sami potvrdili, že sa svojím návrhom domáhajú zriadenia vecného bremena v prospech všetkých podielových spoluvlastníkov vodných stavieb, všetci spoluvlastníci však účastníkmi konania neboli. Aj súd zriadil vecné bremeno v prospech všetkých spoluvlastníkov stavieb. Okresný súd teda rozhodol aj o hmotnom práve iných osôb, ktoré neboli účastníkmi tohto súdneho konania, pričom o zaťaženie susedných nehnuteľností vecným bremenom môže mať vplyv aj na povinnosti spoluvlastníka, ktorý nebol účastníkom konania, t.j. nadobudol povinnosti proti svojej vôli - náklady na zachovanie a opravy cesty podľa §151n ods. 3 Občianskeho zákonníka. Vyššie uvedené skutočnosti, t.j. že účastníkmi tohto konania musia byť všetci spoluvlastníci vodohospodárskeho diela a že na strane žalobcov ide o nerozlučné procesné spoločenstvo, vyplývajúce z hmotnoprávneho vzťahu medzi účastníkmi konania, potvrdil aj Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 13Co/307/2012-153 zo dňa 05.11.2012 a č.k. 13Co/308/2012-160 zo dňa 05.11.2012, ktorým zmenil rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 9C/122/2012-70 zo dňa 02.07.2012 a č.k. 9C/122/2012-110 zo dňa 24.08.2012, pričom uvedené rozhodnutia predchádzali konaniu sp.zn. 13C/200/2012. Poukázal na článok autorov FEKETE, I.- FEKETEOVÁ, M: Právo cesty cez príľahlý pozemok (nové vecné bremeno), Poradca, 2009, č. 4-5, s. 388-395, aj na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22Cdo 2871/2010 zo dňa 19.04.2012, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Ostrave sp.zn. 9Co 597/96 zo dňa 24.09.1996, Právni rozhledy č. 12/1996. Ak by sa v konaní o zriadenie vecného bremena nevyžadovalo nerozlučné procesné spoločenstvo vlastníkov spoločnej stavby, v prospech ktorej sa vecné bremeno má zriadiť, nebolo by možné vylúčiť, že by v inom konaní medzi čiastočne iným okruhom účastníkov bolo o vecnom práve rozhodnuté inak a právny stav by tak bol neistý. Charakter procesného spoločenstva, t.j. či ide o nerozlučné spoločenstvo, je determinovaný charakterom predmetu konania, ktorým v súdenom prípade je zriadenie vecného bremena, ktoré sa jednoznačne bude týkať všetkých spoluvlastníkov vodohospodárskeho diela, pretože logicky vzhľadom na charakter vodnej stavby - čističku odpadových vôd využívajú všetci jej spoluvlastníci. Procesnými dôsledkami nerozlučného procesného spoločenstva v danej právnej veci sú tie, že rozhodnutie súdu sa týka všetkých spoločníkov, práva a povinnosti spoločníkov sú nerozlučné, procesné dôsledky rozhodnutia sa týkajú všetkých spoločníkov, čoho dôsledkom je aj to, že procesný úkon niektorého zo spoločníkov sa týka všetkých spoločníkov. Pokiaľ sa konania nezúčastnia všetci nerozluční spoluvlastníci, súd nemôže žalobe vyhovieť.

Samotný súd prvej inštancie potvrdil, že účastníkmi konania nie sú všetci spoluvlastníci stavby čističky odpadových vôd, keď ním nebola aj podielová spoluvlastníčka N. V. a v rozpore s uvedenými právnymi názormi uzavrel, že námietka žalovaného 1/ je nedôvodná, pretože väčšina spoluvlastníkov súhlasila s podaním žaloby vo veci samej a poukázal na §136 a §139 Občianskeho zákonníka. Citované ustanovenia Občianskeho zákonníka sa však týkajú hospodárenia so spoločnou vecou a zmeny spoločnej veci a nie účasti v súdnom konaní. Nesprávnym aplikovaním ustanovenia Občianskeho zákonníka tak potom súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru, ktorý spôsobuje nesprávnosť celého rozhodnutia vo veci samej.

Poukázal na ustanovenia Občianskeho zákonníka, podľa ktorých ku zriadeniu vecného bremena môže súd pristúpiť iba v prípade, keď si prístup k stavbe nemožno zabezpečiť inak. V prejednávanej veci čistička odpadových vôd je svojou povahou stavbou, ktorá slúži potrebám obyvateľov rodinných domov, jeho fungovanie nevyhnutne nevyžaduje každodennú údržbu, teda nie nevyhnutný stály prístup k nej. Popri pravidelnom vykonávaní opráv, či údržby čističky možno ďalej uvažovať o jej čistení, či vyvezení zhrabkov, avšak k zaisteniu týchto funkcií sú dostačujúce právne nástroje, vyplývajúce zo Stavebného zákona a Občianskeho zákonníka. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22Cdo 3903/2008 zo dňa 23.06.2010. Žalobcovia v priebehu celého konania nijakým spôsobom nepreukázali, že prevádzkovanie čističky odpadových vôd si vyžaduje zásah do vlastníckeho práva v podobe vecného bremena, pretože aj podľa ich vyjadrení má ísť iba o občasnú vstup. Poukázal tiež na ustanovenie §54 ods. 1 Vodného zákona a na §127 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Je teda nespochybniteľné, že prístup k stavbe - čističke odpadových vôd môžu mať žalobcovia zaistený aj inak, ako prostredníctvom práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, a to v režime Vodného zákona alebo Občianskeho zákonníka, čo by však v tomto prípade bolo takisto bezpredmetné, keď žalobcovia mali a majú možnosť zabezpečiť si prístup k čističke odpadových vôd i zmluvne, na čo boli žalovaným 2/ aj vyzvaní už pri odovzdávaní kľúča od brány k čističke odpadových vôd. Žalovaní 1/, 2/ žalobcom nikdy v prístupe k čističke odpadových vôd nebránili a žalobcovia svojim konaním potvrdili, že prístup k čističke odpadových vôd majú, aj napriek tomu čističku odpadových vôd nevyužívajú, táto je v dôsledku nekonania spoluvlastníkmi určeného prevádzkovateľa nefunkčná.

Okresný súd vôbec pri svojom rozhodovaní nebral do úvahy, že od roku 2013 majú žalobcovia zabezpečený obsah meritórneho súdneho rozhodnutia aj predbežným opatrením č.k. 13C/200/2012-162 zo dňa 26.07.2013 v spojení s opravným uznesením č.k. 13C/200/2012-210 zo dňa 04.09.2013, ktoré však žalobcovia vôbec nevyužívajú. V dôsledku pasivity žalobcov je obmedzené vlastnícke právo žalovaných, ktorí sú zaťažení povinnosťou na úkor oprávnení žalobcov, ktoré títo nerealizujú. Ak žalobcovia ani v dôsledku nariadenia predbežného opatrenia, s obsahom totožným ako je rozhodnutie vo veci samej, svoje oprávnenia nevyužili počas 3 rokov od nariadenia predmetného opatrenia, nie je možné predpokladať, že budú využívať vecné bremeno zriadené súdom. Z pohľadu nevyužívania nariadeného predbežného opatrenia nemožno dospieť k záveru, že žalobcovia budú využívať i vecné bremeno, zriadené súdom, a že o jeho využívanie majú záujem a že je pre nich potrebné.

Súd má predovšetkým zabezpečiť spravodlivé usporiadanie vzťahov medzi účastníkmi konania, v rámci čoho mal predovšetkým hodnotiť aj konanie žalobcov v zmysle nariadeného predbežného opatrenia, čo neurobil. V dôsledku nekonania žalobcov ako spoluvlastníkov čističky odpadových vôd, je táto nefunkčná a na príslušnom úrade prebieha konanie o odstránenie tejto vodnej stavby. Z predložených zápisníc z konania správny orgán dospel k záveru, že čistička odpadových vôd nie je sprevádzkovaná ani ako žumpa, ako nepravdivo uvádzal prevádzkovateľ ČOV B. B., s.r.o., určený spoluvlastníkmi ČOV, ktorého spoločníkmi a konateľmi sú takisto spoluvlastníci ČOV. Daný prevádzkovateľ, zastúpený spoluvlastníkmi ČOV, a teda aj žalobcami, i napriek tomu vyberá za čistenie splaškov poplatky.

Obmedzenie vlastníckeho práva žalovaných zriadením vecného bremena, vzhľadom na jeho nevyužívanie, predstavuje neprimeranú výhodu žalobcov oproti povinnosti žalovaných, čo je neprípustné.

Okrem toho súd môže zriadiť vecné bremeno iba v prípade, že zriadeným vecným bremenom bude zabezpečený prístup vlastníka stavby k verejnej komunikácii (ceste). Verejné cesty sú vymedzené v zákone č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov. Vecné bremeno môže byť zriadené buď k existujúcej ceste alebo na náklady žalobcu alebo jeho pričinením môže byť zriadená nová cesta. Nevyhnutnú cestu podľa ustanovenia §151o ods. 3 OZ možno zriadiť len za účelom prístupu k stavbe. Právo cesty nemožno zriadiť za účelom prístupu k inému pozemku. Súd prvej inštancie v rozpore s uvedeným zriadil vecné bremeno práva cesty, ktoré však nezabezpečuje spoluvlastníkom stavby ČOV prístup k verejnej komunikácii. Prístupu spoluvlastníkov stavby ČOV k verejnej komunikácii bránia pozemky ČKN, parc. č. XXXX/X (čomu zodpovedá EKN XXXX/X) a parcela č. XXXX/XX (čomu zodpovedá EKN XXXX/X a XXXX/X), ktoré sú vo vlastníctve Mesto A.

A. a ktoré sa nachádzajú medzi pozemkom CKN XXXX/XX, cez ktoré bolo zriadené vecné bremeno súdom prvým výrokom napadnutého rozhodnutia a verejnou komunikáciou. Právo prechodu a prejazdu cez pozemky Mesta D.A. nemajú žalobcovia nijako zabezpečené. Z tohto dôvodu nie je účelné, aby na základe žaloby súd zriadil vecné bremeno spočívajúce v tom, aby žalobcovia mohli prechádzať cez pozemky žalovaných, ktoré nie sú priamo napojené na verejnú komunikáciu.

Zriadiť vecné bremeno k pozemku môže súd len v prípadoch ustanovených v Občianskom zákonníku, v iných prípadoch vecné bremeno nemôže zriadiť ani vtedy, keby sa z okolností prípadu javilo jeho zriadenie nevyhnutným východiskom na riešenie problému. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím prekročil rozsah možností daných citovaným zákonným znením, keď uložil vlastníkom uvedených nehnuteľností (žalovaným) na miesto zákonom dovolenej povinnosti strpieť prechod a prejazd v prvom výroku rozhodnutia povinnosť umožniť a strpieť prevádzkovanie vodohospodárskeho diela SO 001-ČOV pre stavbu Vilová štvrť B. B. jej spoluvlastníkmi ako prevádzkovateľom alebo nimi poverenou fyzickou alebo právnickou osobou, v druhom výroku rozhodnutia povinnosť strpieť obnovenie elektrického pripojenia vodohospodárskeho diela SO 001-ČOV pre stavbu Vilová štvrť B. H. na verejnú rozvodovú sieť elektrickej energie a udržiavanie tohto pripojenia v riadnom prevádzky schopnom stave v súlade s príslušnými právnymi predpismi a v treťom výroku rozhodnutia povinnosť strpieť obnovenie elektrického pripojenia vodohospodárskeho diela SO 001-ČOV pre stavbu Vilová štvrť N. na verejnú rozvodovú sieť elektrickej energie a udržiavanie tohto pripojenia v riadnom prevádzky schopnom stave v súlade s príslušnými právnymi predpismi. V nadväznosti na prezentované nedostatky súdneho rozhodnutia, spočívajúce v uložení inej povinnosti ako umožňuje zákon, je potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie aj z tohto dôvodu považovať za nezákonné.

Druhým výrokom napadnutého rozhodnutia súd zriadil vecné bremeno, spočívajúce v povinnosti strpieť obnovenie elektrického pripojenia vodohospodárskeho diela na verejnú rozvodnú sieť elektrickej energie s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22Cdo 4211/2011 zo dňa 15.05.2013 a na §151o ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalovaný 1/ zdôraznil, že účelom zriadenia vecného bremena súdom, spočívajúceho v práve cesty, je zabezpečiť prístup vlastníka stavby k verejnej komunikácii (ceste). Na pozemkoch žalovaných, zaťažených druhým a tretím výrokom rozhodnutia, sa nenachádza stavba žalobcov, ku ktorej by bolo potrebné zriadiť vecné bremeno, spočívajúce v práve cesty. Žalobcovia žiadnym listinným dôkazom nepreukázali existenciu vlastníckeho práva k stavbe, existujúcej na pozemkoch žalovaných, postihnutých druhým a tretím výrokom rozhodnutia a ani samotnú existenciu stavby. Súd v napadnutom rozhodnutí sa v druhom a treťom výroku rozhodnutia obmedzil iba na konštatovanie, že zriadil vecné bremeno za účelom obnovenia elektrického pripojenia (druhý a tretí výrok rozhodnutia) z tých istých dôvodov ako vecné bremeno, uvedené v prvom výroku napadnutého rozhodnutia. Upozornil na to, že ak by sa aj na pozemkoch žalovaných 1/ a 2/, zaťažených druhým a tretím výrokom rozhodnutia, nejaká stavba vo vlastníctve žalobcov nachádzala, z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, akou trasou sa má ním zriadené vecné bremeno, spočívajúce v práve cesty, vykonávať. Ak trasa nebola určená súdnym rozhodnutím, nemožno dané vecné bremeno považovať za zriadené v nevyhnutnej miere. Z predloženého technického výkresu, na ktorý odkazuje súd prvej inštancie a je súčasťou napadnutého rozhodnutia, nie je zrejmé, kde by mala byť súdom uvádzaná elektrická prípojka na výkrese zakreslená, čo činí samotné napadnuté rozhodnutie nezrozumiteľné a nevykonateľné, nevyplýva žiadna trasa vecného bremena, rovnako ako z neho nevyplýva dátum zhotovenia daného výkresu, pričom tento náčrt nie je ani originálom, iba farebnou fotokópiou, a preto nemôže predstavovať dôveryhodnú listinu, z ktorej by súd mohol vychádzať. Uvedenými výrokmi napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie hrubo zasiahol do vlastníckeho práva nielen žalovaného 1/, ale aj žalovaného 2/, keď ho zaťažil zriadením vecného bremena mimo rozsah §151o ods. 3 OZ a zároveň aj absolútnym neobmedzeným oprávnením spoluvlastníkov vodohospodárskych diel vstupovať na pozemky žalovaných, ktorí sú oprávnení vstupovať na pozemky žalovaných akoukoľvek trasou.

Na samotnom technickom nákrese sa nachádza upozornenie o jeho informatívnom charaktere, ako aj o tom, že nezodpovedá skutočnosti. Súd si však osvojil informácie z neho vyplývajúce, a to i napriek tomu, že nedisponuje odbornými znalosťami, spôsobilými posúdiť pravdivosť daných informácií a ustáliť, kde sa nachádza elektrická prípojka a bod napojenia. Ani z technického výkresu tieto skutočnosti a ani popisy a vysvetlivky k nákrese nevyplývajú. Súd prvej inštancie si dokonca nesprávne vysvetľuje aj pojem elektrická prípojka, keď tvrdí, že by sa táto mala nachádzať na pozemkoch žalovaných a mala by viesť zemou. Elektrická prípojka je však elektrické vedenie, ktoré odbočuje zo zariadenia pre verejný rozvod (sieť nn, transformačná stanica a pod.) elektrickej energie smerom k odberateľovi k bodu napojenia, ktorý sa nachádza na hranici pozemku. Tento bod napojenia - elektrická prípojka sa však nenachádza na pozemkoch žalovaných. Vychádzajúc zo znenia §151o ods. 3 Občianskeho zákonníka

je možné dospieť k záveru, že v prípade druhého a tretieho výroku napadnutého rozhodnutia neboli splnené podmienky vyžadované zákonom na zriadenie vecného bremena súdom, nebola teda naplnená podmienka existencie stavby žalobcov, ku ktorej je potrebné zabezpečiť právo cesty.

Odvolaateľ poukázal na to, že už v priebehu konania poukazoval na snahu žalobcov žalobou obísť zákon. Na zriadenie elektrických rozvodov, resp. elektrického vedenia je v zmysle Stavebného zákona potrebné stavebné povolenie, o ktoré však žalobcovia až do súčasnosti nepožiadali a na ich strane ani nedošlo k vypracovaniu projektovej dokumentácie, ktorá je nevyhnutnou podmienkou vydania stavebného povolenia. Súdom zmienená elektrická prípojka nebola ani súčasťou stavebného povolenia na ČOV. Ďalším predpokladom na užívanie predmetného elektrického rozvodu je jeho následná kolaudácia. Ak žalobcovia naďalej budú tvrdiť, že sa elektrické rozvody na pozemkoch žalovaných, špecifikované v druhom a treťom výroku rozhodnutia, nachádzajú, nemožno konštatovať, že by išlo o stavbu dovolenú. Obchádzaním zákona prostredníctvom vecných bremien je ich využitie na dosiahnutie cieľa, ktorý zákon síce pripúšťa, ale za pomoci iných právnych inštitútov, v ktorých sa uplatňujú prísnejšie pravidlá pre vznik i obsah právneho vzťahu. Prostredníctvom zriadenia vecného bremena podľa §151o ods. 3 Občianskeho zákonníka nemožno zasahovať do kompetencií stavebného úradu, ktoré mu vyplývajú z príslušných ustanovení Stavebného zákona a umožniť užívanie stavby - elektrické rozvody i napriek tomu, že na danú stavbu nebolo vydané stavebné povolenie, táto nebola skolaudovaná a stavebný úrad ani nevydal časovo obmedzené povolenie na predčasné užívanie stavby, nevymedzil podmienky, za akých je možné stavbu predčasne užívať.

Aj keď žalovaný 1/ primárne odmieta zriadenie vecného bremena súdom, keďže podľa jeho názoru nie sú splnené či už procesnoprávne, tak ani hmotnoprávne podmienky, okresnému súdu vytkol aj nesprávne rozhodnutie o neodplatnosti zriadeného vecného bremena. Vecné bremeno znamená značné obmedzenie vlastníckeho práva. Vlastník je v medziach stanovených predmetom vecného bremena obmedzený pri tom, ako vecné bremeno vzniklo, a to akoukoľvek formou. Ústava SR vo vojom článku 1 uvádza, že Slovenská republika je zvrchovaný demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu, ani náboženstvo. Princíp tohto ustanovenia vo vzťahu k vecným bremenám je presnejšie vymedzený článkom 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, ako aj článkom 20 Ústavy SR. Tu je uvedené, že vlastnícke právo možno obmedziť len na základe zákona za náhradu. Povinnosť súdu rozhodnúť o zriadení vecného bremena o náhrade pri zriadení vecného bremena o náhrade za jeho zriadenie §151o ods. 3 Občianskeho zákonníka výslovne neobsahuje. Možno ju však vyvodiť práve zo spomínaného článku Ústavy SR, ako aj Listiny základných práv a slobôd. Povinnosť súdu zriadiť vecné bremeno len za náhradu vyplýva aj z mnohých rozhodnutí, napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 22Cdo 1897/2004 zo dňa 20. júla 2005, rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 22Cdo 1075/2006 zo dňa 11.07.2007. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím nielenže obmedzil vlastnícke právo žalovaného 1/ bezodplatne, ale ešte k tomu aj na neurčitý čas. Odôvodnenie súdu prvej inštancie o neodplatnom zriadení vecného bremena postráda akýkoľvek zákonný rámec. Ak súd tvrdí, že žalovaní si museli byť vedomí, že aj v budúcnosti budú musieť udeliť súhlas k stavbe čističky odpadových vôd, z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, že by žalovaní žalobcom vstup k stavbe čističky odpadových vôd nedobrovoľne neumožnili ešte pred začatím tohto súdneho konania. Naopak, žalovaní predložili do konania viacero listinných dôkazov o tom, že žalobcovia majú prístup k čističke odpadových vôd, nie je im v ňom bránené, čo potvrdili i na ohliadke, ktorú vykonal súd prvej inštancie, keď bránu k ČOV odomkol svojím vlastným kľúčom jeden zo spoluvlastníkov. Poukázal na zápisnicu z ohliadky. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím nielenže obmedzil vlastnícke právo žalovaných, ale dokonca ich aj bezdôvodne sankcionoval v podobe zriadenia bezodplatného a časovo neobmedzeného vecného bremena. Súd prvej inštancie tak postavil svojím rozhodnutím výhodu žalobcov nad ujmu žalovaných. Takéto rozhodnutie je nezákonné, spôsobujúce neodôvodnený zásah do vlastníckeho práva žalovaných. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu v plnom rozsahu zamietol, alternatívne, aby rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil si nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3. Žalovaný 2/ v odvolaní poukázal na to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Keďže vodohospodárske dielo je predmetom podielového spoluvlastníctva, účastníkmi predmetného konania musia byť všetci spoluvlastníci vodohospodárskeho diela. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 13Co/307/2012-153 zo dňa 05.11.2012 a č.k. 13Co/308/2012-160 zo dňa 05.01.2012, v ktorom uviedol, že na strane žalobcov ide o nerozlučné procesné spoločenstvo všetkých spoluvlastníkov stavby, ako aj na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 19.04.2012 sp.zn. 22Cdo 2871/2010. Účastníkom konania nebola Q. V., ktorá nadobudla

spoluvlastnícky podiel k vodohospodárskym stavbám od žalovaného 2/, ktorý ho pôvodne nadobudol od V. V. - REMA. Súd prvej inštancie z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie mal žalobu zamietnuť. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím nerešpektoval ani ustanovenie §151o ods. 3 OZ; poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR č.k. 22Cdo 1438/2004. Žalovanému 2/ okresný súd uložil aj iné povinnosti ako to zákon pripúšťa, pričom poukázal na prvý, druhý aj tretí výrok rozsudku okresného súdu. Občiansky zákonník neumožňuje súdu zriadiť iné vecné bremeno ako právo cesty; v tomto prípade však súd zriadil vecné bremeno spočívajúce v iných povinnostiach. Preto je rozhodnutie okresného súdu nezákonné. Nesúhlasil s názorom okresného súdu v časti splnenia podmienok na zriadenie vecného bremena za účelom obnovenia elektrickej energie v druhom a treťom výroku napadnutého rozhodnutia. Zo strany žalobcov nebolo preukázané, že by na pozemkoch, zaťažených druhým a tretím výrokom napadnutého rozhodnutia, sa nachádzala stavba vo vlastníctve žalobcov, ku ktorej by v zmysle §151o ods. 3 OZ bolo možné zriadiť vecné bremeno. Ak by aj sa dalo pripustiť, že nejaká stavba na spomínaných pozemkoch existuje, s určitosťou by nešlo o stavbu dovolenú, pretože nebolo preukázané, že by vlastníci stavby požiadali o vydanie stavebného povolenia, ktoré si vybudovanie elektrického vedenia bezpodmienečne vyžaduje. Okolnosť, že zriadenie práva cesty cez príľahlý pozemok sa domáha vlastník nedovolennej stavby, t.j. stavby, pri ktorej o povolenie vlastník podľa Stavebného zákona nepožiadala alebo ju stavebnému úradu neohlásil, malo by byť dôvodom, pre ktoré by súd vecné bremeno cesty nezriadil.

Z predloženého technického výkresu, ktorý je súčasťou súdneho rozhodnutia, nevyplýva jednoznačne trasa vecného bremena, t.j. trasa, ktorou sú spoluvlastníci stavby oprávnení vykonávať svoje právo z vecného bremena, čo okrem iného spôsobuje zmätočnosť a nevykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. 22Cdo 1897/2004, uverejnený v Právnych rozhľadoch 21/2005. Technický výkres, na ktorý súd prvej inštancie priamo odkazuje v druhom a treťom výroku napadnutého rozhodnutia, nespĺňa podmienku objektivity a dôveryhodnosti listiny. Súd prvej inštancie nevenoval pozornosť skutočnosti, vyznačenej priamo na tejto listine, a to, že listina má iba informatívny charakter, a teda nemôže predstavovať listinu, odrážajúcu skutočný skutkový stav. Odvolávka súdu prvej inštancie na takúto listinu, ktorá nie je ani originálom a jeho pravdivosť je spochybnená samotným autorom (upozornenie na listine), robí rozhodnutie súdu nepresvedčivé a nezrozumiteľné, keďže z neho bez pochybnosti nevyplýva ani trasa vecného bremena a ani uloženie elektrickej prípojky, ako to v druhom a treťom výroku konštatuje súd prvej inštancie.

Odvolateľ poukázal na znenie ustanovenia §151o ods. 3 OZ. Nebola ani táto podmienka splnená pre vyhoviecie návrhu na zriadenie vecného bremena. Zriadeným vecným bremenom súd prvej inštancie nezabezpečil prístup žalobcov k verejnej komunikácii, keďže medzi pozemkom CKN XXXX/XX, cez ktorý vedie trasa vecného bremena a verejnou komunikáciou, sa nachádzajú ďalšie pozemky, ktoré nie sú vo vlastníctve ani žalobcov a ani žalovaných (sú vo vlastníctve Mesta A. A.) a cez tieto pozemky žalobcom právo cesty nesvedčí.

Súd prvej inštancie spôsobil arbitrárnosť svojho rozhodnutia tým, že sa nevysporiadal so všetkými časťami obrany žalobcov, ani čo sa týka námietok, že vzhľadom na mieru využívania vecného bremena, t.j. že sa žalobcovia domáhali občasných vstupov na zaťažené nehnuteľnosti za účelom opráv a údržby stavby, je možné zabezpečiť si prístup k stavbe prostredníctvom nástrojov Vodného zákona a Občianskeho zákonníka. Poukázal na ustanovenie §54 ods. 1 Vodného zákona a §127 ods. 3 Občianskeho zákonníka. O tom, že by sa snažili žalobcovia zabezpečiť si prístup týmto spôsobom, nepredložili do konania žiadny dôkaz, čo svedčí o tom, že nemajú skutočný záujem o využívanie nielen prístupu k stavbe, ale ani oprávnenia z vecného bremena. Toho odrazom je aj nevyužívanie oprávnení, ktoré žalobcom svedčia z nariadeného predbežného opatrenia, č.k. 13C/200/2012-162 zo dňa 26.07.2013 v spojení s opravným uznesením, č.k. 13C/200/2012-210 zo dňa 04.09.2013, ktoré im zabezpečovalo rovnaké práva, ako sa domáhali návrhom na zriadenie vecného bremena. Žalobcovia nevykonali ani jeden úkon smerujúci k využitiu daných oprávnení, čím nemohli presvedčiť súd o skutočnej potrebe zriadenia vecného bremena.

Žalobcovia sa snažia obísť stavebné konanie. V prípade, že žalobcovia sa rozhodnú využívať čističku odpadových vôd na jej účel prostredníctvom napojenia na elektrické vedenie v zemi a nie prostredníctvom náhradného zdroja elektrickej energie, ako s ním počítal projekt pre stavebné povolenie ČOV, na čo žalovaný 2/ niekoľkokrát poukazoval. Z predmetného projektu pre stavebné povolenie pre čističku odpadových vôd však vyplýva, že jeho predmetom nebola žiadna elektrická prípojka objektu ČOV. ČOV je možné prevádzkovať aj prostredníctvom tohto náhradného zdroja elektrickej energie, o čo sa však žalobcovia ani len nepokúsili. Inžinierske siete, vrátane elektrických rozvodov, resp. ich vybudovanie a následné užívanie si vyžadujú vydanie stavebného povolenia a následnú kolaudáciu. Žalobcovia však v priebehu konania nepredložili žiadny listinný a ani iný dôkaz, že by požiadali o

vydanie stavebného povolenia na vybudovanie elektrických rozvodov, resp. že by stavebné povolenie bolo vydané. Spoliehali sa na rozhodnutie súdu o zriadení vecného bremena, ktorým súd nahradí rozhodnutie, vydané v stavebnom konaní (či už stavebné povolenie alebo rozhodnutie o predčasnom užívaní stavby) za účelom vyhnutia sa nutnosti splniť podmienky, vyžadujúce legálne vybudovanie a užívanie stavby - elektrickej prípojky. Vyhovením návrhu žalobcov a zriadením vecného bremena druhým a tretím výrokom napadnutého rozhodnutia sa zasiahlo do kompetencií stavebného úradu a v rozpore so zákonom sa umožnilo užívanie vecí, ktorej stavba nebola povolená, ktorá ešte nebola skolaudovaná a jej predčasné užívanie stavebný úrad nepovolil a ktorej existencia a vlastníctvo nebolo hodnoverne preukázané. Z tohto hľadiska dané zriadenie vecného bremena obchádza zákon.

Aj keby bolo možné pripustiť, že existujú podmienky na zriadenie vecného bremena súdnym rozhodnutím, nie je možné pripustiť, že by súd mohol obmedziť vlastnícke právo vlastníka pozemku bezodplatným a časovo neobmedzeným vecným bremenom. Z rozsiahlej praxe súdov bol vyvozený právny názor, ktorý doposiaľ nebol prekonaný, že v prípadoch zriadenia vecného bremena súdom má súd rozhodnúť aj o odpláte, a to dokonca aj bez návrhu účastníka konania. Poukázal napr. na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 22Cdo 1075/2006 zo dňa 11.07.2007, pričom uvedený právny názor vychádza priamo z ústavného vymedzenia vlastníckeho práva, ako aj vymedzenia uvedeného v Listine základných práv a slobôd. Poukázal aj na teóriu o vecných bremenách, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 22Cdo 1897/2004, Právni rozhledy, 2005, č. 21. Súd prvej inštancie i napriek vykonanej ohliadke uzavrel, že rozsah vecného bremena v prvom výroku rozhodnutia nemôže byť neprimeraným zásahom do vlastníckych práv žalovaných, pretože tento vychádza a kopíruje už existujúcu, resp. v minulosti existujúcu prístupovú cestu. Nie je však zrejmé, na základe akého zistenia dospel súd k tomuto názoru, keďže v minulosti, ani v súčasnosti sa žiadna prístupová cesta na postihnutých pozemkoch nenachádzala a ani sa nenachádza, pričom nie je a ani nikdy nebola zakreslená a zaevidovaná v katastri nehnuteľností.

Rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolateľ považoval za nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné, arbitrárne. Súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal so všetkými skutkovými zisteniami, ako aj námietkami žalovaného 2/, ktorých posúdenie bolo dôležité pre rozhodnutie vo veci. Žalovaný 2/ navrhol, aby krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu zamietol, alternatívne, aby rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ poukázal na to, že žalovaný 2/ v podanom odvolaní uviedol také odvolacie námietky, ktoré možno považovať za spôsobilé na zmenu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. S odvolaním žalovaného 2/ sa stotožnil v plnom rozsahu a navrhol, aby odvolací súd mu vyhovel. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania za vyjadrenie k odvolaniu.

5. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ sa stotožnil s odvolaním a poukázal na to, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné, arbitrárne. Navrhol tomuto odvolaniu vyhovieť, uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania za vyjadrenie k odvolaniu.

6. Žalobcovia 1/ - 20/ právo vyjadriť sa k odvolaniam nevyužili.

7. Predmetné konanie začalo pred 30.06.2016. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, ktorý v §470 ods. 1 ustanovuje, že tento zákon platí aj na konania, začaté pred nadobudnutím jeho účinnosti. Podľa §470 ods. 2 C.s.p., právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa §34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa §385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolaní podľa §379 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaniach podľa §380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

9. V zmysle § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Krajský súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie; pretože rozsahom a dôvodmi odvolania je viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaniach a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§380 ods. 2 C.s.p.). Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenia právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil.

11. Ustanovenie §151n ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka stanovuje, že vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti (in rem), alebo patria určitej osobe (in personam). Vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa. Podľa §151o Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia Občianskeho zákonníka o vydržaní vlastníctva k veci - §134 - tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva, zodpovedajúceho vecným bremenám, je potrebný vklad do katastra nehnuteľností. Zmluvou môže zriadiť vecné bremeno vlastník nehnuteľnosti, pokiaľ osobitný zákon nedáva toto právo aj ďalším osobám. Ak nie je vlastník stavby zároveň vlastníkom príľahlého pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak, súd môže na návrh vlastníka stavby zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby, spočívajúce v práve cesty cez príľahlý pozemok (§151o ods. 3 OZ). Vecné bremená sa vyznačujú tým, že spočívajú v obmedzení vlastníka nehnuteľnosti buď na prospešnejšie využívanie nehnuteľností alebo prospešnejšie využívanie nehnuteľnosti iného konkrétneho vlastníka alebo na prospech určitej konkrétnej fyzickej či právnickej osoby. Toto obmedzenie je vždy spojené so zaťažou nehnuteľnosťou (obmedzenie vlastníka v prospech panujúcej nehnuteľnosti).

12. Z obsahu spisu v prejednávanej veci je zistiteľné, že žalobcovia 1/ až 20/ sú podielovými spoluvlastníkmi (aj právnymi nástupcami pôvodných žalobcov), spolu so žalovanými, vyššie uvedených vodohospodárskych diel, ktorých výstavba bola zákonne povolená; žalovaní 1/, 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, resp. výlučnými vlastníkmi nehnuteľností, príľahlých ku týmto stavbám. Vodohospodárske dielo - čistička odpadových vôd - je postavená na základe stavebného povolenia so súhlasom právneho predchodcu žalovaných V. V. a slúži na biologické čistenie a separáciu aktivačného kalu pre rodinné domy vo vlastníctve žalobcov aj žalovaných, nachádzajúcich sa vo „Vilovej štvrti - B. B.“. Toto vodohospodárske dielo prevádzkoval na základe dohody strán, resp. ich právnych predchodcov, t.j. vlastníkov rodinných domov aj pozemkov, až do právoplatnosti rozhodnutia (03.03.2012) o určení spoluvlastníctva k ČOV (sp.zn. 17C/9/2006) V. V., otec žalovaných 1/, 2/; po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku odstavil prevádzku čističky odpadových vôd, zrušil odberné miesto a prerušil elektrický kábel s rozvodmi, v dôsledku čoho od tejto doby čistička odpadových vôd nie je prevádzkyschopná. Ako vyplýva z obsahu spisu, odvoz kalu z čističky, do ktorej pritekajú splašky zo všetkých rodinných domov, zabezpečuje spoločnosť B. B., s.r.o. fekálnymi vozmi.

Žalobcovia ako spoluvlastníci ČOV sa domáhajú v zmysle §151o OZ zriadenia vecného bremena, spočívajúceho v práve cesty cez príľahlý pozemok vo vlastníctve žalovaných 1/, 2/, z dôvodu riadneho fungovania a prevádzky vodohospodárskeho diela čističky odpadových vôd, čo je v záujme žalobcov, žalovaných a aj vo verejnom záujme, pretože bez rozhodnutia o zriadení vecného bremena nie je zabezpečený prístup k tejto vodohospodárskej stavbe. Žalobcovia tvrdia, že žalovaní bránia prístupu na svoje pozemky osobám, oprávneným v zmysle pokynov žalobcov zabezpečiť prevádzku a zapojenie elektrickej energie za účelom obnovenia prevádzky ČOV. Žalovaní 1/,2/ odmietajú mimosúdne vysporiadanie sporu, pritom žalobcovia sa práva, vyplývajúceho z vecného bremena, domáhajú len v nevyhnutnej miere.

Pôvodne sa žalobcovia domáhali zriadenia vecného bremena práva - prechodu a prejazdu po pozemkoch žalovaných 1/,2/ k ČOV za účelom riadneho prevádzkovania, údržby, opráv alebo prípadného odstránenia havarijného stavu. Keďže je potrebné aj napojenie stavby na dodávku elektrickej energie, a vybudovaná na základe stavebného povolenia elektrická prípojka je vedená aj cez pozemky žalovaných, žalobcovia navrhli rozšíriť žalobu; okresný súd návrhu vyhovel a zmenu žaloby súd pripustil (uznesením č.k. 13C/200/2012-354 zo dňa 29.10.2014, právoplatným dňa 05.11.2014). Z geometrického plánu č. 30228701-136/2012 zo dňa 02.08.2012, autorizačne overeného dňa 02.08.2012 a úradne overeného Správou katastra A. A. dňa 13.08.2012, ako aj z technického výkresu,

znázorňujúceho reálny stav vybudovaného vedenia elektrickej prípojky, vypracovaného obchodnou spoločnosťou SSE - D.a.s., je zrejماً trasa zriaďovaného vecného bremena.

Z rozsudku sp.zn. 17C/9/2006 vyplýva, že žalobcovia sa od roku 2006 domáhali určenia svojho spoluvlastníckeho práva k vodným stavbám; na ich výstavbu prispeli finančnými prostriedkami výlučne žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia; žalobcovia v tomto súdnom konaní súhlasili s určením spoluvlastníckeho podielu k vodným stavbám vo veľkosti 1/20 aj pre právneho predchodcu žalovaných, hoci na stavbu finančnými prostriedkami nijako neprispel, pretože výstavbu vodných stavieb zabezpečil práve on a na svojich pozemkoch. Od jej vybudovania až do marca 2012 bola stavba v skúšobnej prevádzke, čo nie je v rozpore so stavebným zákonom. Kolaudácia stavby vzhľadom na súdne spory až do súčasnosti neprebehla. Uvedené skutočnosti však nemajú za následok, že ide o tzv. čiernu stavbu. I keď zo spisu vyplýva, že žalobcovia disponujú kľúčom od bránky s oplatením okolo čističky odpadových vôd, nemajú stále zabezpečený prístup k vodným stavbám. Z úradných záznamov a zápisníc vyplýva, že pokiaľ žalobcovia zabezpečili odborne zdatné osoby na sprevádzkovanie stavby, bolo im v tom zabránené žalovanými 1/, 2/, či im blízkymi osobami (záznamy zo dňa 15.08.2012 a 11.10.2013 z pokusu zapojiť čističku odpadových vôd); v tejto súvislosti je bez právneho významu, či k zabraňovaniu dochádzalo fyzicky alebo len verbálne.

Zo spisu nevyplýva žiadna pochybnosť o existencii elektrickej prípojky, ktorá je nevyhnutná pre sprevádzkovanie vodnej stavby, ako aj tom, že vedie práve pozemkami v súčasnosti vo vlastníctve žalovaných 1/, 2/ - ich právny predchodca sa domáhal vo viacerých súdnych konaniach na Okresnom súde Banská Bystrica od niektorých žalobcov náhrady nákladov, spojených s prevádzkovaním tejto vodnej stavby, ktorých súčasťou boli aj faktúry za dodávku elektrickej energie; zapojenie čističky odpadových vôd na elektrickú sieť dosvedčuje aj správa o vykonaní prvej odbornej skúšky elektrických zariadení.

Súčasťou súdneho spisu je aj dohoda zo dňa 20.07.2000, z ktorej vyplýva, že žalovaní 1/, 2/ vyjadrili súhlas, aby „investor - ich právny predchodca B.V. - REMA, mohol vstúpiť na ich pozemky, zapísané na LV č. XXXX v kat.úz. A. A., viesť cez tento pozemok trasy vodovodného potrubia o priemere 100 mm, kanalizácie o priemere 300 mm, káblové rozvody elektrickej energie a na parcele PK 2047/1, t.j. parc. CKN XXXX/X, umiestniť čističku odpadových vôd podľa projektovej dokumentácie „Vilová štvrť - B. B.“ - inžinierske siete, a zároveň vybudovať cesty pre objekty XX, XX, XX, XX na parcele č. XXXX/XX, zapísanej na LV č. XXXX“.

Okresný súd vykonal aj dôkaz ohliadkou na mieste samom; konštatoval, že navrhovaná žalobcami trasa vecného bremena, ako je zakreslená v geometrickom pláne, tvorí prejazd k čističke, ktorá síce prechádza stredom pozemku, avšak kopíruje už v minulosti existujúcu „poľnú“ cestu, ktorá tam je viditeľná v prírode; tieto skutočnosti sú zjavné aj z fotodokumentácie, vyhotovenej okresným súdom na mieste samom.

V priebehu sporu žalovaní 1/, 2/ namietli opakovane nedostatok aktívnej legitímácie vzhľadom na nesplnenú procesnú podmienku nerozlučného spoločenstva, keďže ani na jednej strane sporu nie je matka žalovaných Q. V., ktorá sa stala spoluvlastníčkou vodnej stavby na základe darovacej zmluvy od jedného zo svojich synov (žalovaných).

Je zrejmé z obsahu spisu aj to, že žalovaní v priebehu celého konania tvrdili, že zriadenie vecného bremena a navyše bez finančnej odplaty je takým zásahom, ktorý by bol v danom prípade neprimeraným, keď je možný prístup z iných nehnuteľností, a tiež, že čistička odpadových vôd je v súčasnej dobe nefunkčná, nie je prevádzkovaná a jej vlastníci boli upozornení na možné začatie konania o jej odstránenie, čo vyplýva zo zápisnice a výsledku z kontroly Slovenskej inšpekcie životného prostredia zo dňa 25.06.2014.

13. Vychádzajúc z rozsiahleho spisového materiálu, ktorého súčasťou sú aj rozhodnutia a pripojené spisy Okresného súdu Banská Bystrica v iných konaniach, prebiehajúcich na návrh strán v rozličnom procesnom postavení, so zameraním na odvolacie dôvody žalovaných 1/,2/, krajský súd dospel k záveru, že odvolania nie sú dôvodné.

14. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že procesná námietka obidvoch žalovaných o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcov vzhľadom na absenciu osoby Q. V. na strane či už žalobcov alebo na strane žalovaných, nie je dôvodná. Okresný súd správne poukázal na to, že žalobcovia ako podielovní spoluvlastníci vodných stavieb vykonávajú práva spoluvlastníkov v zmysle §136 a §139 Občianskeho zákonníka a väčšina spoluvlastníkov súhlasila s podaním žaloby, preto žaloba bola súladná s procesným právom. Ak F. V. (otec) daroval svoj spoluvlastnícky podiel k vodným stavbám (nie k panujúcemu pozemku) žalovanému 2/ - synovi, ktorý ho následne v časti daroval matke Q. V., je bez právneho významu, že Q. sa nestala účastníčkou konania (stranou sporu) na strane žalobcov alebo žalovaných.

Občiansky súdny poriadok v §91 ods. 2 nerozlučné spoločenstvo charakterizoval tým, že rozhodnutie sa vzťahuje na všetkých účastníkov spoločne, pričom procesné dôsledky nerozlučného spoločenstva sú také, že rozhodnutie sa týka všetkých spoločníkov (s rovnakým výsledkom), práva a povinnosti spoločníkov sú nerozlučné a procesné dôsledky rozhodnutia sa týkajú všetkých spoločníkov, čoho dôsledkom je aj to, že procesný úkon niektorého zo spoločníkov sa týka všetkých spoločníkov. Dôsledky nerozlučného spoločenstva vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov bez zreteľa na ich vôľu; preto ide o nútené spoločenstvo. Pri nerozlučnom spoločenstve môže vzniknúť medzi spoločníkmi rozpor v otázke ďalšieho procesného postupu. V prípade rozporu napríklad dispozitívnymi úkonmi (späťvzatie návrhu, zmena návrhu) sa rešpektuje nerozlučnosť vzťahu. Preto sa na takýto úkon vyžaduje súhlas všetkých spoločníkov. Ak sa takáto zhoda nedosiahne, ide o neúčinné prejavy. Vo vzťahu k tretím subjektom procesný úkon čo len jedného zo spoločníkov (napr. podanie odvolania) je účinný aj vo vzťahu k ostatným spoločníkom (napr. R 42/1974, R 78/1978, R 96/1998, R 50/1999, R 23/2010, Rozsudok NS SR sp.zn. 4 Cdo 120/2009, Rozsudok NS ČR, sp.zn. 22 Cdo 882/2004, Uznesenie NS ČR, sp. zn. 33 Odo 942/2005 a iné).

Nová právna úprava v Civilnom sporovom poriadku v §§76-78 definuje spoločenstvo: -samostatné (§76 - procesné spoločenstvo, v ktorom ide o samostatné práva a povinnosti, v prípade ktorého koná každý subjekt sám za seba a súd je povinný o každom nároku a povinnosti rozhodnúť samostatne - napr. ak nemožno doručiť platobný rozkaz čo i len jednému subjektu na strane žalovaného alebo ak čo i len jeden zo žalovaných podá včas odpor s vecným odôvodnením, súd platobný rozkaz nezruší, ak ide o samostatné spoločenstvo);

-nerozlučné (§77 ods. 1, 2 - procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný, pričom procesný úkon jedného z nich platí aj pre ostatných; vychádza z úpravy §91 ods. 2 O.s.p.; v odseku 3 vychádza z čl. 4 ods. 2 základných zásad C.s.p., ukladajúceho povinnosť súdu rozhodnúť s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov, zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Ak sa účinok rozsudku podľa povahy veci alebo podľa zákona musí vzťahovať na všetkých spoločníkov, ide vždy o nerozlučné spoločenstvo; napr. ak ide o nerozlučné spoločenstvo na strane žalovaných a súd vo veci rozhodol platobným rozkazom, tak v prípade, ak čo i len jeden zo žalovaných podá včas odpor s vecným odôvodnením proti platobnému rozkazu, súd zruší platobný rozkaz v celom rozsahu a nariadi pojednávanie. Dohoda nerozlučných spoločníkov je vyžadovaná aj v prípade zmeny žaloby (§139 a nasl. C.s.p.), späťvzatia žaloby (§144 a nasl. C.s.p.), vzdania sa nároku (§286 a nasl. C.s.p.) a uzavretia zmieru (§148 C.s.p.); nedostatok konsenzu pri týchto úkonoch zakladá ich neúčinnosť. Ak by išlo o iné procesné úkony, súd má možnosť ich posúdiť so zreteľom na okolnosti sporu tak, aby to bolo v súlade s rozumným usporiadaním vzťahov; napr. Rozsudok NS SR z 24.07.2008 sp.zn. 3 Obdo 38/2007, R 23/1955, R 2/1968, R 2/1975 a iné)

-nútené (§78 C.s.p. - počas účinnosti Občianskeho súdneho poriadku bolo judikatúrou nazývané „nútené nerozlučné spoločenstvo“, pričom sa spravovalo tou istou právnou úpravou §91 ods. 2 O.s.p. ako nerozlučné spoločenstvo; C.s.p. právnou úpravu núteného spoločenstva vyčlenil do osobitného ustanovenia §78 C.s.p.; §77 C.s.p. sa na procesné spoločenstvo, pri ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu, nebude aplikovať, okrem aplikácie §77 ods. 2 a 3 C.s.p. s poukazom na čl. 4 ods. 1 Základných princíпов C.s.p.; o nútené procesné spoločenstvo ide vtedy, keď hmotnoprávna vecná legitímácia svedčí v spore viacerým subjektom, a teda ak je z hľadiska hmotného práva potrebné a nevyhnutné, aby žalobu uplatnilo viacero subjektov spoločne, alebo ak je pre úspech v spore nevyhnutné žalovať viacero subjektov. Typickým príkladom je žaloba o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva; v takomto prípade sa musia konania zúčastniť všetci podieloví spoluvlastníci, či už na strane žalobcu, alebo na strane žalovaného, keďže jeho predmetom je celá vec patriaca do podielového spoluvlastníctva a právoplatný výrok súdu zaväzuje len stranu konania, a po právoplatnosti rozsudku aj právnych nástupcov zúčastnených strán. Obdobne to platí aj pri niektorých nárokoch podľa zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách. Všetci účastníci napr. kúpnej zmluvy musia byť subjektmi žaloby o neplatnosť tejto zmluvy. Konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti musí prebiehať za účasti všetkých zapísaných vlastníkov, resp. spoluvlastníkov nehnuteľnosti. Ak súd zistí, že nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov právneho vzťahu, žalobu zamietne (napr. rozsudok NS SR z 29.11.2011 sp. zn. 4 Cdo 183/2011, uznesenie NS SR z 27.08.2009 sp.zn. 4 Cdo 94/2008, R 27/1978, rozsudok NS SR sp. zn. M Cdo 6/2003 - časopis Zo súdnej praxe č. 50/2004, rozsudok NS SR sp.zn. 3 Cdo 122/2002 - časopis Zo súdnej praxe č. 30/2004, R 12/2012).

V prejednávanej veci nejde o nerozlučné resp. o nútené spoločenstvo. Súdna prax je ustálená v tom, že ak sa zriadenie (zrušenie) vecného bremena týka celej nehnuteľnosti, na ktorej sa zriaďuje vecné bremeno (panujúceho pozemku) a táto je v podielovom spoluvlastníctve, vyžaduje sa, aby všetci podieloví spoluvlastníci boli účastníkmi zmluvy (rozhodnutia NS SR R 14/1988, R 12/1988); v prejednávanej veci ide o zriadenie vecného bremena súdnym rozhodnutím, spočívajúceho v práve nevyhnutnej cesty podľa §151 o ods. 3 OZ ku vodnej stavbe, ktorej spoluvlastníkmi sú žalobcovia aj žalovaní; spoluvlastníkmi resp. výlučným vlastníkom panujúceho pozemku sú žalovaní 1/, 2/.

Odvolytelia poukazovali na rozhodnutia súdov, prejednávajúcich skutkovo odlišné situácie. V danom spore sa Q. V. stala spoluvlastníčkou vodnej stavby, nie panujúceho pozemku.

Zo žiadneho procesného predpisu, ani Občianskeho súdneho poriadku, ani z Civilného sporového poriadku, nevyplýva povinnosť všetkých spoluvlastníkov stavby podať žalobu o zriadenie vecného bremena súdom, spočívajúceho v práve cesty k tejto stavbe, keď prístup k nej nemožno zabezpečiť inak. Z uvedeného je zrejmé, že súd prvej inštancie správne vychádzal pri posudzovaní aktívnej legitímácie z oprávnení aj povinností žalobcov ako podielových spoluvlastníkov stavieb, vykonávaných v zmysle §136 a §139 Občianskeho zákonníka. Podľa §139 ods. 2 OZ, o hospodárení so spoločnou vecou rozhodujú spoluvlastníci väčšinou, počítanou podľa veľkosti podielov; pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd; v odseku 3 je zakotvené právo prehlasovaného spoluvlastníka žiadať, ak ide o dôležitú zmenu spoločnej veci, o rozhodnutie súd. V prejednávanej veci väčšina spoluvlastníkov vodnej stavby s podaním žaloby na zriadenie vecného bremena súhlasila. Žalobcovia sú spoluvlastníci po 1/20, väčšina z nich sa rozhodla podať žalobu o zriadenie vecného bremena. Tvrdenie žalovaných o nedostatku aktívnej legitímácie z dôvodu nerozlučného spoločenstva na strane žalobcov nie je relevantné. Ani odkaz žalovaných na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 13Co/307/2012-153 a 13Co/308/2012-160 zo dňa 05.11.2012 o predbežnom opatrení pred podaním žaloby neobstojí vzhľadom na iný predmet konania, keďže žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia tam žiadali predbežným opatrením uloženie povinnosti žalovaným strieť obnovenie prevádzky vodohospodárskeho diela SO 001-ČOV pre stavbu „Vilová štvrt - B. stráné“.

Odvolytelia námietka žalovaných, že opomenutej spoluvlastníčke ČOV Q. V. sú vnucované práva, o ktoré nemá záujem, aj povinnosti, ktoré by jej inak nepatrili, nemá oporu v právnej úprave ani v početnej judikatúre najvyšších súdnych autorít. Po tom, ako nadobudla spoluvlastnícke právo od žalovaného 2/, jej vznikla okrem práva aj povinnosť starať sa o svoje vlastníctvo v zmysle zákona, čo znamená využívať stavbu na účel, na ktorý bola vybudovaná a ktorému má slúžiť, čo bez zriadenia vecného bremena neprichádza do úvahy, ktorej skutočnosti si musela byť vedomá už pri nadobúdaní tohto spoluvlastníckeho práva.

15. Ďalšia odvolacia námietka žalovaných, že technický výkres ohľadom vedenia elektrickej prípojky nie je originálom, ale farebnou kópiou, nepoužiteľnou pre súdne účely, je tiež nedôvodná. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že stavba ČOV bola postavená na základe riadne vydaného stavebného povolenia a niekoľko rokov fungovala v skúšobnej prevádzke. Stavebný zákon vyžaduje pre vydanie stavebného povolenia o.i. aj projekt na pripojenie stavby na rozvod elektriny príp. na iné siete; do kolaudácie stavby môže byť stavba pripojená na provizórny zdroj elektriny. Stavba ČOV ani ďalších vodných diel nebola až do súčasnosti skolaudovaná; nemožno prehliadnuť však skutočnosť, že ohľadom nich prebiehajú už niekoľko rokov súdne spory, čo môže predstavovať aj právnu prekážku kolaudácie. Technický výkres (náčrt) bol predložený do súdneho spisu v origináli po vyhotovení spoločnosťou SSE - D.a.s., je zhodný s projektovou dokumentáciou ohľadom elektroinštalácie (svetelné, zásuvkové a technologické obvody) a znázorňuje reálny stav vybudovaného vedenia elektrickej prípojky, vyplývajúceho z projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie čističky odpadových vôd a ďalších vodných stavieb. Uvedená spoločnosť je nepochybne odbornou osobou v oblasti energetiky a je realizátorom elektrickej prípojky k stavbe ČOV.

16. Nedôvodné sú aj námietky žalovaných o nemožnosti zriadiť vecné bremeno z dôvodu, že vecné bremeno nevyúsťuje k prístupovej ceste, ale na pozemky vo vlastníctve tretích osôb, a teda vecné bremeno nie je zriadené v súlade so zákonom. Zákom č. 568/2007 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník, účinným od 01.01.2008, bol do ustanovenia §151o doplnený nový odsek 3, ktorý umožňuje zriadiť vecné bremeno rozhodnutím súdu v tých prípadoch, ak vlastníkom stavby nie je zároveň vlastníkom príľahlého pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak. Návrh na zriadenie vecného bremena môže podať vlastníkom stavby, v prospech ktorého súd zriadi vecné bremeno, spočívajúce v práve cesty cez príľahlý pozemok; príľahlý pozemok je pozemok, cez ktorý sa

vlastník stavby môže dostať ku komunikácii, prípadne k pozemku, z ktorého má možnosť dostať sa ku komunikácii.

17. Nepreukázané a v rovine tvrdení zostalo aj opakované zdôrazňovanie žalovaných v odvolaniach, že vodná stavba je čierna stavba, ktorá má byť odstránená, preto nie je potrebné k nej zriaďovať vecné bremeno, že nebolo potrebné zriaďovať stály prístup k stavbe prostredníctvom vecného bremena, pretože žalobcovia majú iné možnosti v podobe Občianskeho zákonníka a Vodného zákona, že súdom zriadeným vecným bremenom je suplované, resp. nahrádzané stavebné konanie a že žalobcovia ani záujem o zriadenie vecného bremena nemajú, keďže nevyužili ani možnosti obrany cestou v ich prospech vydaných neodkladných opatrení.

ČOV v predmetnom konaní je stavba, postavená na základe stavebného povolenia a od jej výstavby do marca 2012 bola v skúšobnej prevádzke, čo je v súlade so stavebným zákonom, ktorý v §84 pripúšťa uvedenie stavby do skúšobnej prevádzky so súhlasom stavebného úradu po dohode s obcou a s dotknutými orgánmi. Ak je na posúdenie spôsobilosti užívania stavby potrebná skúšobná prevádzka, stavebný zákon dáva stavebnému úradu právo, aby rozhodol o dočasnom užívaní stavby v skúšobnej prevádzke; trvalé užívanie stavby bude kolaudačným rozhodnutím povolené až po vyhodnotení poznatkov zo skúšobnej prevádzky. Z obsahu spisu v prejednávanej nevyplýva, žeby skúšobná prevádzka ČOV, ktorú po vybudovaní stavby zabezpečoval právny predchodca žalovaných 1/, 2/, bola ukončená.

Tiež nevyplýva zo spisu ani, že by na príslušnom úrade prebiehalo konanie o odstránenie tejto vodnej stavby.

Neopodstatnené je aj tvrdenie žalovaných v odvolaniach, že žalobcovia majú možnosť prístupu k stavbám cestou Vodného zákona (§54 ods.1) a Občianskeho zákonníka (§127 ods. 3). Krajskému súdu je známe rozhodnutie NS ČR sp.zn. 22 Cdo 3903/2008 zo dňa 23.06.2010. Vzhľadom na odlišnú skutkovú situáciu v prejednávanej veci však závery citovaného súdneho rozhodnutia na prejednávanej vec vzhľadom na rozdielny rozsah poskytnutia ochrany a obmedzenia vlastníka panujúceho pozemku (vlastníčka rodinného domu a zriadenie septiku na susedovom pozemku) nedopadajú.

V ďalšom krajský súd konštatuje vzhľadom na odvoláciu námietku žalovaných, že okresný súd nezriadil vecným bremenom cez pozemky vo vlastníctve žalovaných stály a neobmedzený prístup žalobcom, resp. tretím osobám. Naopak, v presne vymedzenom čase a vo vymedzenom priestore určil kto, kedy a na ako dlho má právo vstúpiť na pozemky vo vlastníctve žalovaných 1/, 2/. Ak by boli dostatočnými nástrojmi Občiansky zákonník, Vodný zákon či Stavebný zákon, potom by v súčasnosti nebola vzhľadom na postoj žalovaných ČOV nepoužívaná, čo bolo v spore nepochybne preukázané.

Tvrdenie žalovaných o nahrádzaní súdnym konaním stavebného konania je tiež bez významu, pretože práve žalovaní bránia svojím prístupom ukončeniu stavebného konania kolaudáciou, o čom svedčí aj stručná chronológia, vyplývajúca zo spisového materiálu: v roku 2001 bolo vydané stavebné povolenie, zabezpečené právnym predchodcom žalovaných, ktorý zabezpečil aj stavbu ČOV a aj skúšobnú prevádzku až do roku 2006, kedy podali žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia žalobu o určenie (spolu)vlastníctva k vodným stavbám, následne sa žalobcovia domáhali vydania neodkladného opatrenia (13C/200/2012, 14Co/886/2013) a zriadenia vecného bremena, spočívajúceho v práve cesty; z pripojených rozhodnutí a spisov vyplývajú aj ďalšie súdne konania, ktoré vo vzťahu k predmetu tohto sporu sú však bez väčšieho významu.

Žalobcovia snahu vyriešiť právo prechodu zmluvou preukazovali listinným dokladom; odvolacia námietka je aj v tomto smere nedôvodná.

Nedôvodné sú odvolacie námietky, že žalobcovia ani nemajú záujem o zriadenie vecného bremena, keďže nevyužili možnosti obrany cestou v ich prospech vydaných neodkladných opatrení. Z obsahu spisu vyplýva, že krajský súd dvakrát rozhodoval o odvolaní žalobcov v exekučnom konaní (7Er/1168/2013 v spojení s uznesením krajského súdu 3CoE/33/2015, 4Er/304/2017 v spojení s uznesením krajského súdu 2CoE/125/2018) vo veci exekúcie o vymożenie splnenia uloženej povinnosti na nepeňažné plnenie v zmysle uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 13C/200/2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14Co/886/2013, keď žalobcovia boli neúspešní.

18. Ďalšou závažnou, ale nedôvodnou odvolacou námietkou žalovaných je, že okresný súd zriadil vecné bremeno bez finančnej náhrady. Všetky tvrdenia žalovaných sú akceptovateľné a v súlade s právnymi predpismi, ale nie v kontexte vykonaného dokazovania v prejednávanej veci. Okresný súd veľmi správne a výstižne vysvetlil svoje myšlienkové pochody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu o zriadení vecného bremena bez finančnej náhrady pre žalovaných; krajský súd sa s jeho dôvodmi v plnom

rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. Na doplnenie krajský súd považuje za potrebné uviesť, že pri zvažovaní nároku na finančnú náhradu v prejednávanej veci bolo potrebné zaoberať sa aj skutočnosťou, či zriadenie cesty môže žiadať aj ten, kto sa zbavil prístupu ku stavbe hrubou nedbalosťou. Nemožno odmietnuť jeho žiadosť bez ďalšieho len preto, že nadobúdateľ kúpil stavbu či pozemok bez zaisteného prístupu. Žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia, zakúpili pozemky na stavbu rodinných domov od právneho predchodcu žalovaných s prísľubom zabezpečenia sietí v podobe vybudovania spoločnej vodnej stavby, čo aj splnil; stavby ČOV boli vybudované na pozemku v jeho vlastníctve (neskôr vo vlastníctve žalovaných 1/, 2/), a v určitom čase aj ním prevádzkované (N. V.- REMA). Vzhľadom na neskôr zhoršené vzťahy došlo a aj dochádza ku súdnym sporom, so stranami sporu v rôznom procesnom postavení. Nepochybne však právny predchodca žalovaných udelil súhlas na stavbu ČOV na jeho pozemkoch a aj sám zrealizoval túto stavbu ČOV. Keďže zaistenie užívania stavby resp. stavieb je v záujme nielen žalobcov a žalovaných, ako spoluvlastníkov, ale aj vo verejnom záujme, pretože neužívaná a neudržiavaná stavba môže byť zdrojom rôznych emisií a ohrozenia životného prostredia, po zvážení všetkých okolností krajský súd v zhode so záverom súdu prvej inštancie konštatuje, že v prejednanom prípade existujú mimoriadne podmienky pre nepriznanie finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena.

19. Poukaz odvolateľov na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 22Cdo 2871/2010 zo dňa 19.04.2012, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Ostrave sp.zn. 9Co 597/96 zo dňa 24.09.1996, neobstojí, pretože, ako už uviedol krajský v odôvodnení vyššie, v tam prejednaných veciach súdy prejednávali odlišnú situáciu, kedy povinnosťou strpieť právo cesty musia byť zaviazaní všetci spoluvlastníci, lebo zaťažovaná nehnuteľnosť (panujúci pozemok) je v ich spoluvlastníctve, pričom v aktuálne prejednanom prípade ide o právo vecného bremena pre spoluvlastníka stavby, ku ktorému sa právo vecného bremena zriaďuje.

20. Okresný súd vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie; i keď všetky dôkazy nenašli adekvátnu odozvu vo vypracovanom odôvodnení jeho rozsudku, pričom mohli byť odpoveďou na odvolacie námietky žalovaných, rozhodol správne a rozsudok odôvodnil dostatočne výstižne a zrozumiteľne, v súlade so zákonnými požiadavkami (§157 O.s.p. aj §220 C.s.p.).

Na doplnenie všetkých dôvodov rozsudku krajský súd už len dodáva, že možnosť zriadiť vecné bremeno patrí medzi prípady, kedy z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyporiadania medzi účastníkmi konania (rozhodnutie NS ČR sp.zn. 22 Cdo 1075/2006). Preto súd nie je viazaný návrhom a pokiaľ žalobca navrhuje nevhodné umiestnenie cesty, môže ju súd zriadiť na inom mieste. V rozhodnutí o zriadení vecného bremena cesty v geometrickom pláne, ktorý je súčasťou výroku rozhodnutia, je potrebné stanoviť, kadiaľ cesta povedie; z rozhodnutia musí vyplývať, že sa vecné bremeno zriaďuje v prospech každého vlastníka v rozhodnutí presne uvedenej stavby (teda nielen osobné vecné bremeno, t.j. patriace určitej osobe, ale vecné bremeno spojené s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti).

21. Okresný súd správne rozhodol, a to nielen vo veci samej, ale aj vo výroku trovách konania. Krajský súd nezistil dôvody na zrušenie (§389 C.s.p.) ani na zmenu rozsudku (§388 C.s.p.); preto ho v plnom rozsahu ako vecne správny potvrdil (§387 ods. 1, 2 C.s.p.).

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa §396 ods. 1 C.s.p. v spojení s §255 ods. 1 C.s.p.. Podľa pomeru úspechu strán sporu v odvolacom konaní by žalobcovia mali nárok voči žalovaným na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odvolacom konaní im však žiadne trovy nevznikli ani im zo spisu nevyplývajú, preto krajský súd rozhodol, že žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným nepriznáva.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods.2, druhá veta C.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods.2, druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).